

معرفی پایگاه اطلاعاتی ISI

Information Sciences Institute

آشنایی با موسسه اطلاعات علمی ISI

ISI یا همان موسسه اطلاعات علمی (Institute for Scientific Information) یکی از موسسات معتبر در عرصه جهانی می باشد و بدلیل دارا بودن استانداردهای بالای علمی و ارزیابی در حال حاضر در جایگاه نخست جهانی قرار گرفته است.

معیارهای ارزیابی و ارزش دهی این موسسه مورد قبول تمامی مراکز پژوهشی و علمی دنیا بوده و نشریاتی که در این موسسه پذیرفته می شوند می بایست از فیلترهای زیادی بگذرند.

مجلات و ژورنال هایی که خواستار گرفتن این استاندارد علمی هستند می بایست از نظر فاکتورهای سنجشی این موسسه مانند: -ضریب تاثیر یا IF- شاخص فوریت (Immediacy Index) و نیمه عمر استناد مورد ارزیابی قرار می گیرند.

همچنین جهت ارتقاء اعضاء هیئت علمی ، دانشیاران و سایر پژوهشگران چاپ مقاله در ISI به عنوان یک معیار جهت ارتقاء می باشد .

الف) تاریخچه:

موسسه اطلاعات علمی (Institute for Scientific Information) بانک اطلاعات ISI مرکزی در سال ۱۹۶۰ به وسیله یوگن گریفیلد تاسیس شد. این موسسه بعداً توسط آقای تامسون و هلت گیر خریداری شد و در حال حاضر بعنوان موسسه اطلاعات علمی تامسون شناخته می شود.

(ب) فعالیت ها:

ISI حجم گسترده ای از آنالیز و دسته بندی مقالات و سرویس های پژوهشی را در بر می گیرد. این موسسه با ارائه لیست موضوعی امکان دسترسی آسان به مقالات و ژورنالهای دارای استاندارد مذکور را برای استفاده کنندگان فراهم می آورد.

درحقیقت ISI پایگاهی برای فهرست نمودن و پوشش دادن جامع مهمترین مجلات علمی منتشره در دنیا به منظور تبادل اطلاعات میان پژوهشگران مختلف می باشد. شمار مجلات ISI ثابت نیست. یک مجله ممکن است در یک زمان، از مجلات ISI محسوب شود، اما به دلیل کاهش بار علمی، بعداً از لیست مجلات ISI کنار گذاشته شود. در حال حاضر بیش از ۱۶۰۰۰ مجله، در لیست ISI قرار دارند. از این لیست چیزی حدود ۱۱۰۰ مجله درحوزه علوم انسانی و هنر می باشند. هر ساله ۲۰۰۰ مجله جدید مورد ارزیابی قرار می گیرد و حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد آنها به لیست ISI اضافه می شوند.

ISI همچنین یک ژورنال دارد که بطور سالانه منتشر می شود و در آن ضریب تاثیر (IF) مجلات عضو در آن آورده می شود.

این موسسه با طراحی افقی بلندمدت و تعهد اخلاقی نسبت به ارائه و ثبت برترین های علوم مختلف خود را نه تنها به عنوان یک موسسه بلکه بعنوان یک بانک اطلاعاتی بسیار قوی در سطح جهان مطرح کرده است به طوری که امروزه در بسیاری از نقاط دنیا و از جمله کشور ما چاپ مقاله در ISI را به عنوان یکی از شرایط ارتقاء اعضاء هیئت علمی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی می دانند.

شیوه انتخاب و ارزیابی در ISI:

فرایند ارزیابی در ISI به صورت مستمر می باشد بطوری که هر دو هفته یک بار این عمل صورت می گیرد.

هر مجله علمی قبل از انتخاب شدن و فهرست شدن در ISI یکسری مراحل ارزیابی را پشت سر می گذارد. از جمله عوامل مورد ارزیابی عبارتند از:

۱. رعایت استانداردهای بانک اطلاعاتی ISI ،

۲. کمیته علمی منتخب مجله، و ارزیابی اعضاء هیئت تحریریه

۳. تنوع بین المللی مقالات چاپ شده در آن،

۴. نشر به موقع مجله و جایگاه نشر آن می باشد.

۵. سایر شاخصهای ارزیابی عبارتند از:

۶. شاخص فاکتور اثر Impact Factor

۷. شاخص فوری Immediacy Index

۸. نیمه عمر استناد

لازم به ذکر است که هیچ یک از این عوامل به تنهایی مورد بررسی و ارزیابی قرار نمی گیرد بلکه با بررسی مجموع عوامل یک امتیاز کلی داده خواهد شد. از جمله مواردی که در ارزیابی مجله مورد توجه قرار دارد این است که عنوان مقالات، چکیده و کلمات کلیدی باید به زبان انگلیسی باشد. هم چنین توصیه می شود که منابع نیز به زبان انگلیسی نوشته شوند. اگر چه اطلاعات علمی مهم به تمامی زبانها به چاپ می رسد اما موارد ذکر شده باید به زبان انگلیسی باشد تا تحت داوری و ارزیابی ISI قرار گیرد زیرا ارزیابی کنندگان مجلات علمی در ISI نمی توانند عناوین و منابع به کار رفته در مقالات را به زبان انگلیسی ترجمه کنند. داوری علمی و تخصصی مقالات چاپ شده در مجله توسط داوران نام آشنای علمی از جمله عمده ترین موارد مورد توجه ارزیابی کنندگان می باشد که گویای اعتبار و غنای علمی مجله است.

ارجاع به خود یا self citation چیست؟

وقتی بحث استناد به مقالات مطرح می شود این پرسش به وجود می آید که آیا دیگران به مقاله مراجعه کرده اند یا خود نویسنده مقاله به آن ارجاع داده است ؟ وقتی مقالات در بانک اطلاعاتی نمایه می شوند مراجع آن هم ثبت می شود.

اگر مراجع یک مقاله ، مقالات خود نویسنده باشد، استناد به خود کرده است. البته استناد به خود کم ارزش نیست اما در بررسی مراجعاتی که به یک مقاله می شود ارجاعات دیگران بیش از ارجاعات خود محقق اهمیت دارد.

اگر منابع ذکر شده در مقاله، پژوهش نویسندگان خود مقاله باشد، این کار از ارزش مقاله می کاهد زیرا جنبه بین المللی بودن آن را ضعیف می کند. درجه ارجاع به خود مجلات ISI معمولاً کمتر از ۲۰٪ است.

ضریب تاثیر یا درجه تاثیر یا Impact factor چیست؟

ارزش یک مقاله بر مبنای میزان تاثیر آن بر مقالات بعدی تعیین می شود. براساس تحقیقات انجام شده ، مقالاتی که در حوزه خود موثرتر بوده اند به دفعات بیشتری مورد استناد قرار گرفته اند.

عامل تاثیر حاصل نسبت تعداد استنادها به تعداد مقالات چاپ شده در ۲ سال قبل است که معرف این تاثیر است. در واقع عامل تاثیر میزان مراجعه در سالهای بعد به مقاله را نشان می دهد. این عامل همه ساله توسط ISI بر مبنای ارجاعات به هر یک از مجلات علمی آن محاسبه می شود و نتیجه در گزارشات ارجاع مجله یا Journal Citation Reports یا به اختصار JCR، منتشر می شود. این ضریب، نه برای مقاله یا نویسنده، بلکه برای مجله محاسبه می شود. محاسبه بر مبنای یک دوره سه ساله صورت می گیرد. فرضا اگر در سال ۸۴ جمعا ۴۰ ارجاع به یک مجله صورت گرفته باشد و در آن مجله در سال ۸۲ تعداد ۲۶ مقاله و در سال ۸۳ تعداد ۲۴ مقاله چاپ شده باشد، ضریب ارجاع آن مجله، از تقسیم ۴۰ بر ۵۰ به دست می آید که ۰/۸ است. یعنی به طور متوسط، هر مقاله آن نشریه ۰/۸ مرتبه مورد استناد مقالات دیگر قرار گرفته است.

از دیگر شاخصهای ارزیابی نشریات در "شاخص آنی" است. این شاخص چه تفاوتی با عامل تاثیر دارد؟

برای محاسبه شاخص آنی (Immediacy index) هر نشریه، تعداد ارجاعات در هر سال به تعداد مقالات چاپ شده در همان سال تقسیم می شود. در حالی که عامل تاثیر مراجعه در ۲ سال بعد را نشان می دهد.

شاخص آنی میزان مراجعه در همان سال چاپ مقاله را گزارش می کند که نشان دهنده آن است که مقاله خیلی سریع مورد توجه دیگر محققان قرار گرفته است.

لازم به ذکر است که ISI برای انتخاب نشریات شرایط زیادی دارد که نشریات کمی می توانند آن را احراز کنند و یکی از مهمترین شرایط، چاپ به موقع نشریات است در حالی که یکی از مشکلات اکثر نشریات کشور عدم موقع چاپ به موقع آنهاست.

چگونگی دریافت مقالات از ISI :

یکی از مشکلاتی که پژوهشگران ایرانی در دانشگاهها و مراکز پژوهشی با آن دست به گریبان هستند، تامین مطالب مورد نظر برای تحقیقات کتابخانه‌ای یا Literature Survey است. در این زمینه مهمترین پایگاه جهانی در مقالات تحقیقاتی مجموعه مجلات ISI می باشد که روش های زیادی از جمله استفاده از امکانات بانکهای اطلاعاتی آنلاین مانند Elsevier وجود دارد. در حالی که خلاصه (Abstract) این مقالات به سهولت قابل دسترسی است، متن کامل (Full Text) آنها برای استفاده عموم رایگان نبوده و مبلغی از حدود ۲۵ تا ۴۵ دلار برای هر یک مقاله باید توسط مشتری پرداخت شود.

با ارسال ایمیل به () شامل عنوان مقاله، نویسنده یا نویسندگان آن و نام مجله به همراه شماره و صفحات مربوطه می توانید جهت دریافت متن کامل مقالات تقاضا نمایید.

فایل PDF مقالات را ظرف ۱۲ ساعت در پاسخ به ایمیل ارسالی تان ارسال می شود.

یک راه حل برای دسترسی به مقالات ISI گرفتن اشتراک سالانه بانک‌های مربوطه مثل Elsevier است که برای محققان ایرانی محدودیت‌هایی دارد.

راه دیگر خریداری تک مقاله با قیمت‌های عنوان شده است که علاوه بر هزینه‌ای بالغ بر ۳۰۰۰۰۰ ریال برای هر مقاله، نیاز به داشتن کارت اعتباری بین‌المللی مانند Visa یا Master Card دارد.

اما با استفاده از امکانات جدید پرتال دانلود مقالات علمی، محققین می‌توانند با استفاده از خدمات این سایت، متن کامل (Full Text) مقالات ISI مورد نظر خود را به صورت رایگان ظرف حداکثر ۱۲ ساعت در ایمیل خود دریافت کنند.

واحد کتابخانه

منیژه امامی